

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, BIRŽELIO–JUNE 7, 2018 • Vol. CIX NR. 68

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-06-2018

ŠIAME NUMERYJE:

„Atžalynas“ atsisveikina
iki rudens – 6 psl.

100 LIETUVOS VEIDŲ

Pasaulio lietuviai kviečia:
sujunkime Lietuvą – 11 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Širdis ir kišenė –

SAJŪDŽIO ŽINIOS

Jamžintas vienas pirmųjų Atgimimo židinių. Prie „Sajūdžio žinių“ atminimo lentos – LPS iniciatyvinės grupės narys filosofas Arvydas Juozaitis. ELTA nuotr.

netolimi, bet skirtingi dalykai

1988 m. birželio 3 d. Lietuvos mokslų akademijos salėje Vilniuje, išrinkus Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio (LPS) iniciatyvinę grupę iš 35 narių, vasarą ir rudenį per Lietuvą nuvilnijo daugiataukstantiniai Sąjūdžio mitingai, vyko daug akcijų ir renginių, skirtų Sąjūdžio idėjoms skleisti, ekologijos, paminklosaugos ir kitoms aktualioms to meto problemoms iškelti. Miestuose ir rajonuose steigėsi LPS iniciatyvinės grupės, kolektyvuose – Sąjūdžio rėmimo grupės, buvo pradėta leisti Sąjūdžio spauda.

1988 m. spalio 22–23 d. vyko LPS steigiamasis suvažiavimas, kuriame dalyvavo atstovai iš visos Lietuvos, buvo išrinktas ir patvirtintas LPS Seimas, LPS Seimo taryba, priimta LPS programa, įstatatai ir 30 rezoliucijų.

LR Seimas 2018-uosius yra paskelbęs Sąjūdžio me-

tais, o 1988–1990 m. išskyres kaip ypač svarbų Lietuvos istorijos laikotarpį, kai okupacinėje sovietų sistemoje Sąjūdžio seimas veikė kaip dalinis, bet teisėtas demokratinis tautos atstovas.

Birželio 3 d., sekmadienį, pradėjus minėti Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio 30-ąsias metines, Vilniuje, Žvėryne (Lenktoji g. 69), ant namo, kuriame buvo kuriamas pirmasis LPS savalaidis laikraštis „Sajūdžio žinios“, sąjūdininkų pastangomis buvo iškilmingai atidengta atminimo lenta su užrašu: „Čia, viename iš atgimimo židinių, buvo kuriamos ‘Sajūdžio žinios’”. – 3 psl.

LIETUVA – DIZAINO ŠALIS

„Jot.jot“ stendas parodoje.

„Jot.jot“ archyvo nuotr.

DEMI VITKUTĖ

Penkios dizaino bendrovės iš Lietuvos – „jot.jot“, „Sedes Regia“, „EMKO“, „Kitaip“, „Gforma“ sulaukė daug pagyrimų jubiliejinėje 30-ojoje Tarptautinėje šiuolaikinių baldų parodoje (The International Contemporary Furniture Fair, ICFF). Galimybę atvykti į parodą suteikė „Versli Lietuva“, Ūkio ministerijos įsteigta viešoji įstaiga, kuri finansavo 50 proc. parodos išlaidų. – 5 psl.

LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius patogiai jaučiasi „BaBa“ fotelyje. D. Vitkutės nuotr.

Nepalikite nė vieno neapversto akmens – Euripidas

Širdis ir kišenė – netolimi, bet skirtingi dalykai

Atkelta iš 1 psl.

Po pietų Lietuvos mokslų akademijos (LMA) salėje, Gedimino prospekte, kurioje lygiai prieš 30 metų ir buvo įkurta Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinė grupė, šios klubo nariai ir Vilniaus forumo visuomenininkai surengė iškilmingą minėjimą „Su Sąjūdžio idėjomis už Lietuvą”.

Pilnutėlėje, kaip ir anuomet, salėje buvę Sąjūdžio aktyvistai ir „Vilniaus forumo” nariai kalbėjo apie tai, kokių Sąjūdžio tikslų įgyvendinti vis dar nepavyko.

Budino Sąjūdį

LPS iniciatyvinės grupės klubo pirmininkas Romas Pakalnis, kalbėdamas Sąjūdžio 30-mečio iškilmėse, atkreipė dėmesį, jog prieš trisdešimtmetį kuriant valstybę tikėtasi, jog kūrybinė dvasia neišblės: „Mes rašėme laisvos Lietuvos įstatymus, mes kūrėme ir turėjome vilties, kad visa tai tęsis be galo, kad šita kūrybos dvasia niekada nenuslops, nepranyks. Deja, per keletą metų mūsų valdžia atsiskyrė nuo žmonių – žmonės tapo nereikalingi mūsų pačių valstybei. Nutrūko valdžios ir visuomenės dialogas”.

Kaip teigė prof. Rasa Čepaitienė, ne visos idėjos, kurias Sąjūdis iškėlė prieš 30-metį, buvo įgyvendintos. „Svarbu susirinkti net tik kad pasidailintume nuostabiais, gražiais, šviesiais prisiminimais, bet kad taip pat prisiimtume kalnę, kad planai ir viltys, idėjos, kurios buvo iškeltos prieš 30 m., deja, ne visos buvo realizuotos. Dėl to mums reikia vėl susirinkti čia, kad iškvėptume tos Sąjūdžio dvasios ir pradėtume naują kelią”, – sakė renginį moderavusi R. Čepaitienė.

Jai antrino „Vilniaus forumo” atstovas Vytautas Sinica. „Sąjūdis buvo geriausia, kas nutiko Lietuvai, tačiau Sąjūdžio Lietuvai buvo per maža”, – teigė jis.

Kaip sakė kitas „Vilniaus forumo” atstovas, filosofas Vytautas Radžvilas: „Visi pažįstame begalę žmonių, kurie skundžiasi, rašo komentarus interneto svetainėse. Juose išlieja savo neviltį iš pyktį. Šitas pyktis kyla iš to, kad visi intuityviai jaučia, kad mes šiandien klūpime”, – kalbėjo filosofas.

„Tautos forumas” – naujasis Sąjūdis?

Dauguma kalbėtojų pabrėžė, kad ne visi Sąjūdžio siekiai buvo įgyvendinti. Kalbėjusieji kvietė tautą telktis į naują sąjūdžio bangą – „Tautos forumą” ir kilti į kovą už Nepriklausomybę įkvėpusią Sąjūdžio dvasią. Minėjimo dalyviai balsavimu patvirtino šio renginio išvakarėse išplatintą „Tautos forumo” deklaraciją, kurioje keliami tokie tikslai ir siekiai – kaip atsisakyti „Globalios Lietuvos” ideologijos, atsisakyti planų panaikinti valstybinį lietuvių kalbos statusą ir įtvirtinti dvikalbystę, panaikinti žiniasklaidoje ir akademinėje aplinkoje, pasak steigėjų, plintančią „persekiojimo už politiškai nekonformišką pažiūrą praktiką”.

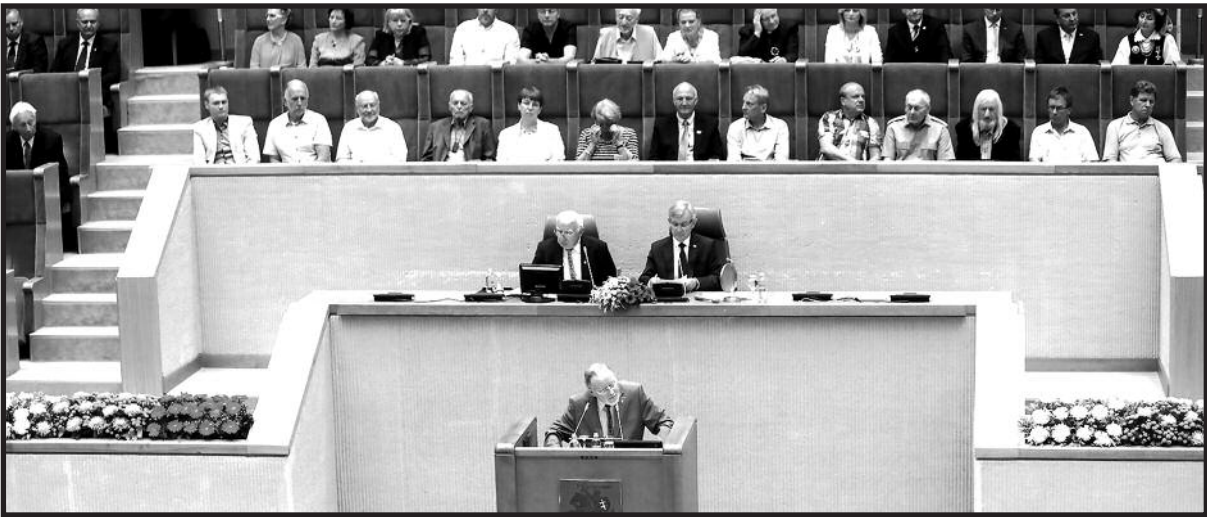
„Tautos forumas” deklaracijoje taip pat pasisako prieš „prievartinį globalistinių neomarksizmo ir neoliberalizmo ideologijų diegimą”.

„Tautos forumas” svarbiausiu savo tikslu skelbia lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės išgelbėjimą ir išsaugojimą. Siekiant šio tikslo bus siekiama vėl iškelti ir į politinę darbotvarkę įtraukti esą iš tautos atimtų suverenių galių susigrąžinimo ir demokratinės Lietuvos Respublikos suvereniteto atkūrimo klausimą.

Deklaracijoje skelbiami tikslai, kuriuos sieks įgyvendinti „Tautos forumas”, Lietuvai – gyvybiškai būtini, tačiau filosofas nesiėmė detalizuoti, kaip tie tikslai bus įgyvendinti.

Pasibaigus minėjimui vyko forumo regionų atstovų sueiga, kurioje buvo aptarti TF organizacinės plėtos klausimai. Numatyta įsteigti besikuriančių forumų atstovų arba įgaliotinių sueigą, turinčią paspartinti forumo tinklo atsiradimą visoje šalyje ir paruošti sąlygas steigiamajai nacionaliniam „Tautos forumo” suvažiavimui.

Prie „Tautos forumo” jau prisijungė Vilniaus Sąjūdžio taryba, Sąjūdžio iniciatyvinės grupės klubas, „Vilniaus forumas”, Talka kalbai ir tautai, Lietuvos žmogaus teisių koordinavimo centras, jaunimo sambūris „Pro patria”, Nevyriausybių organiza-

Iš Seimo tribūnos kalba prof. Vytautas Landsbergis.

ELTA nuotr.

cijų, padedančių stiprinti valstybinius gynybinius pajėgumus, koordinacinę tarybą. „Tautos forumo” grupės įsteigtos Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose.

Oficialusis minėjimas Seime

Birželio 4 d., pirmadienį, LPS trisdešimtmetis buvo minėtas Lietuvos Respublikos Seime.

Prezidentė šventiniame video sveikinime pasakė: „Vienas gražiausių istorinių sutapimų – valstybės atkūrimo šimtmetis ir Sąjūdžio 30-metis, kurį minime šiandien. Tai mūsų dainuojančios revoliucijos gimtadienis – šventė visiems Lietuvos piliečiams, branginantiesiems iškovotą Nepriklausomybę.”

Estijos liaudies fronto atstovas Mart Tarmak ir 1990–1992 m. Latvijos liaudies fronto pirmininkas, Latvijos Saeimos narys Romualdas Ražukas lietuviškai pasveikino minėjimo svečius ir Lietuvą Sąjūdžio trisdešimtmečio proga. R. Ražukas, prisimindamas Atgimimo metais vykusius įvykius, pabrėžė, kad Latvija visada pasiremdavo Sąjūdžio pasiekimais.

LPS iniciatyvinės grupės, LPS Seimo tarybos narys Algirdas Kaušpėdas mano, kad geram gyvenimui neužtenka gerų prekių ir gerų paslaugų, reikia ir gerų žmonių. „Esu įsitikinęs, kad sprendimas būti geresniu žmogumi yra mūsų ir tik mūsų rankose. To negana. Tikiu, kad vieną dieną išgyvenimo politiką pakeis sugyvenimo strategija. Ir tada mes tarsi atsimerkę pamatysime, kad mus visada supo ir tebesupa tie patys žmonės, ne tokie jau blogi žmonės, savo širdyse labai geri žmonės.”

Nusivylimas ir ironija

Kalbą pasakė Vytautas Landsbergis. „Kai viskas prasidėjo prie paminklo Lietuvos Adomui, per mažai prisimindavom ir tada, ir vėliau jo pagrindinį priesaką žmonėms – turėk širdį ir žvelk į širdį”, – sakė V. Landsbergis, cituodamas poetą Adomą Mickevičių, prie kurio paminklo Vilniaus senamiestyje vyko pirmasis mitingas prieš sovietinę okupaciją 1987 m. rugpjūčio 23 d.

„Keisti reikia ne įstatymus, o širdį. Ateikite, dvasios archeologai, tik nesiūlykite persodinti Lietuvos žmogui pataikaujančio gyvulėlio širdį. Išdyk, išdumdumo likuti, širdyje paskutinio gentainio, – taip mūsų partizanai eidavo mirti”, – kalbėjo V. Landsbergis.

„Širdis ir kišenė kartais netolimi, bet labai skirtingi dalykai, – sakė buvęs LPS iniciatyvinės grupės vadovas V. Landsbergis, atsigrįžęs į šią dieną. – Kalbam tiesiai – norim sąžiningos Lietuvos. Gražūs

prisiminimai ir svarbūs principai – sąžinė. Jeigu gyventume pagal juos, gyvenimas būtų kitoks. Ir nebėgiotume lyg pasiklydę avys vilkiukų kailiais, beje, galima ir kitokiais, ruoniukų kailiais. Jaučiate, kad kalbu ne vien apie praeitį”, – sakė V. Landsbergis.

Neprarasti savisaugos

LPS iniciatyvinės grupės narys filosofas Arvydas Juozaitis buvo susirūpinęs lietuvių kalbos likimu: „Buvęs mūsų pasididžiavimo ir šviesos židinyss – Vilniaus universitetas. Jo rektorius Artūras Žukauskas. Šio profesoriaus nihilizmas lietuvių kalbos atžvilgiu pasiekęs viršūnių. Pasaulio baltistai nesupranta, kaip laisvoje Lietuvoje buvo galima panaikinti Baltistikos centrą, išsaugotą net komunizmo laikais. Galima. Galima panaikinti ir A. J. Greimo centrą. Panaikinti metai, kuriuos Seimas paskelbė A. J. Greimo metais. Šis rektorius visomis administracinėmis išgalėmis guja lietuvių kalbą iš universiteto, nes, jo protu, lietuvių kalba, kurios pagrindu galima kurti semantinę Europos kalbų formulę, nesuderinama su žmonijos protu ir pažanga. Su ja galima elgtis kaip elgėsi Rusijos satrapai-muravjovai”.

A. Juozaitis kritikavo ir „Globalios Lietuvos” idėją bei praktiką, pavadinęs tai nacionaliniu nusikaltimu bei raginęs neprarasti savisaugos ir nekurti žmogaus be tėvynės.

Kaip bandyta priešintis Sąjūdžiui

LPS įkūrimo 30-mečio proga Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) parengė informaciją pagal KGB dokumentus, kaip bandyta priešintis Lietuvos laisvės sąjūdžiui. Tarp eksponuojamų dokumentų yra labai iškalbingų. 1988 m. rugpjūčio 20 d. vidaus reikalų ministras S. Lisauskas įsako Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose sudaryti jėgos dalinius iš vidaus pulkų, aukštųjų karinių mokyklų, kurie veiktų ypatingomis aplinkybėmis. Įsakymo vykdymui iš Maskvos, Minsko, Kijevo, Mogiliovo vidaus dalinių lėktuvais ir mašinomis į Vilnių atgabunami 8,5 tūkst. kariškių, 5 tūkst. guminių lazdų (vadinamųjų „bananų”), 12 tankečių (BTR), 66 automobiliai, 7 tūkst. plieninių šalmų, 1 tūkst. skydų, 3 tūkst. plastikinių kaukių, 5 tūkst. racių, 5 judančios ryšio stotys, dujos „Čeriomucha”. Įsakyme minimi planai „Pūga” ir „Taifūnas”, skirti demonstracijoms ir mitingams vykdyti.

Parengė Vitalius Zaikauskas

Sąjūdiečiai, kaip ir prieš trisdešimt metų, susirinko Lietuvos mokslų akademijos salėje.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Šeimų diena Bostono lituanistinėje mokykloje

Bostono lituanistinėje mokykloje baigėsi dar vieneri mokslo metai. Gegužės 12 d., per Šeimų dieną, buvo aptarti pasiekimai, dalintasi įspūdžiais bei kitų metų planais. Laukiamiausia šventės dalis buvo visų klasių mokinių pasirodymas.

Vis dėlto kasmet didžiausias džiaugsmas ir pasididžiavimas – mokyklos abiturientai, šiais metais – abiturientės. Gegužės 20 d. Šv. Petro bažnyčioje vyko dviejų Bostono lituanistinės mokyklos abiturienčių – Katerinos Štuopis ir Sofijos Juodaitis – išleistuvių šventė. Ten mokinės gavo diplomus bei papasakojo apie savo ilgametę patirtį mokykloje. Labai džiaugiamės dėl Sofijos ir Katerinos, dalijamės jų mintimis bei prisiminimais apie lituanistinę mokyklą.

Sofija sako: „Nors dažnai buvo nelengva, man padėjo tai, kad aš priklausiau bendruomenei. Aš su šiais žmonėmis užaugau! Jie buvo man tarsi antra šeima. Ačiū, kad padėjote mokyti įdomiai! Ačiū mano klasiokėms Zippy ir Abby ir visiems kitiems, kurie

padėjo man šioje kelionėje! Ačiū tėvams, kurie kantriai vežiojo mane į mokyklą kiekvieną savaitę! Ačiū draugų tėvams, kad nuolat padrąsindavo! Ir visiems mokiniams – ačiū!”

Katerina antrina Sofijai: „Mokykloje radau ne tik bendruomenę, bet ir šeimą. Aš labai daug išmokau lietuviškoje mokykloje. Ne tik mokiausi kalbos ir istorijos, bet išmokau suprasti, ką reiškia būti lietuviu. Tai ne tik mano protėviai. Tai meilė Lietuvai ir parama lietuviams – kaip tik įmanoma. Nebūčiau baigusi mokyklos be kitų pagalbų. Mano pasiekimuose man labai padėjo mokytojai ir klasės draugai. Jie sukūrė mokyklos bendruomenę, kurios dalimi aš norėjau būti. Ačiū mano geriausiai draugei Sofijai, su kuria nesisukyrėme nuo pirmo susitikimo.”

Ačiū jums, Katerina ir Sofija, kad esate tokios puikios Lietuvos ambasadorės, lietuvių kalbos ir kultūros puoselėtojos. Jūs visuomet būsite bendruomenės dalimi.

Dabar leidžiamės į vasaros malonumus ir laukiame kitų mokslo metų, kurie atneš daug naujų patirčių, nuo-

Mokslo metai mokykloje užbaigti gražia šeimos švente.

Gintaro Sekmoko nuotraukos.

tykių, pamokų ir, tikimės, naujų mūsų mokyklinės šeimos narių.

Primename, kad registracija ateinantiems mokslo metams jau prasidėjo, visus kviečiame prisijungti prie Bostono lituanistinės mokyklos šeimos.

Informaciją rasite internetinėje svetainėje: www.blsm.org

Gailė Budvytytė – Bostono lituanistinės mokyklos mokytoja-praktikantė.

Tortas – direktorei Gailutei Narkevičienėi.

Šiemet mokyklą baigė dvi abiturientės – Katerina ir Sofija.

Sudie mokyklėlė, sveika vasarėlė

IRINA MELIKOVA

Vinco Krėvės lituanistinė mokyklėlė iškilmingai ir nuotaikingai baigė mokslo metus. Mokyklėlės mokytojos ir tėveliai aštuntokams surengė išleistuves. Pasveikinome mamytės ir tėvelius su Motinos ir Tėvo dienomis ir, padėkoję vieni kitiems, atsisveikinome iki kito rugsėjo. Labai smagu, kad mokyklėlė ištvėringai, smagiai ir draugiškai pasitiko vasarą.

Šiais metais Krėvės mokykla visų progų į vieną dieną nesutalpino, ir gegužės 13 d. visą rytą paskyrėme pasidžiaugti mūsų trimis aštuntokais – Izabele Antanavičiūte, Mantu Ševeliu ir Tomu Lapeika, mūsų pačių vyriausiais mokiniais. Po 5 metų pertraukos turime vėl ką išleisti iš mokyklos, ir tai labai gražiai motyvuoja mūsų mokinukus bei rodo, kad tikslai yra pasiekiami.

Renginys prasidėjo rimtomis varžybomis-konkursu tarp aštuntokų ir likusios

mokyklos mokinių, pasitikrinant lietuvių kalbos, gramatikos, istorijos ir kultūrinės žinias. Varžybos buvo transliuojamos ant ekrano per Kahoot technologinę programėlę. Po karštų diskusijų ir bendradarbiavimo aštuntokai pelnytai įveikė jaunuosius krėviukus.

Tuomet prasidėjo iškilmingoji dalis. Mokytoja Erika Mateliūnienė papuošė aštuntokus spalvotais apsiaustais, kurie gražiai derėjo su mūsų scenos trispalve vėliava. Skambant paskutiniam skambučiu pirmokėliai atlydėjo aštuntokus į sceną atsiimti diplomų. Mokyklos direktorė Irina Melikova tarė atsisveikinimo kalbą ir mokiniams įteikė ne tik diplomus, bet ir lietuvių kalbos lygio testų rezultatus. Mokyklos mokytoja dr. Kristina Antanavičienė paruošė mokyklos nuotraukų ir įrašų knygas, kurios buvo įteiktos baigiantiesiems. Mokytoja Erika Mateliūnienė ir kiti tos klasės mokiniai tarė gražius palinkėjimus. Visą renginį praturtino rodomos nuotraukos. Mokytoja Daiva Ševelienė surinko mokinių gyvenimo akimirkas nuo pirmų gimimo dienų iki jų ke-

Mažieji „krėviukai“

Kristinos Antanavičienės ir Jurgitos Bennett nuotr.

Mūsų aštuntokai – Izabelė, Mantas ir Tomas.

lionės lietuviškoje mokykloje. Po atsisveikinimo dainos „Kaip gaila, kaip gaila“, kurią atliko visa mokykla, akompanuojant gitaromis dr. Gintarui Antanavičiui ir mokytojai Ramunei Borisovai, visi ėjo vaišintis aštuntokų mėgstamiausiais tortais. Vaikai namo parsinešė specialiai jiems pagamintas šokolado plyteles.

Mokslo metų užbaigimas buvo nukeltas į paskutinį gegužės sekmadienį. Mokytojai ir vaikai visą rytą repetavo daineles, vaidinimus ir eilėraščius, skirtus mamytėms ir tėveliams. Po direktorės I. Melikovos padėkų mokytojoms, tėveliams, vaikams ir rėmėjams mokytoja K. Antanavičienė kalbėjo apie mokyklos nuveiktus darbus.

Šventės linksmąją dalį pradėjo šokių grupė „Aguonėlė“, kiekvieną kartą pakelianti nuotaiką, ypač jauniausiųjų dalyvių tėveliams, kad vaikai gali pasirodyti scenoje. Visa tai yra mokytojos Esteros Washofsky dėka, kuri vaikučius moko be jokio atlygio.

Pasirodė mažiausi mokyklėlės vaikučiai, vedami mokytojos Aušros Baron. Tuomet – mokytojos Rimos Jonaitienės paruošiamosios klasės mokinukai, kurie deklamavo eilėraščių mamai. Pirmokėliai, vadovaujami mokytojos Jurgitos Bennett irgi gražiai išreiškė meilę mamai. Na, o dviejų mokytojų – Ingos Kieraitės ir Ingridos Mo-

Scenoje – antrokės.

nahan – vadovaujama klasė šioje šventėje pasirinko pagerbti tėčius. Mokytoja Daiva Ševelienė paruošė trečios penktos klasės mokinius, kurie suvaidino legendą apie meilę mamai. Galiausiai pasirodė mokytojos Erikos Mateliūnienės vadovaujama šeštokų aštuntokų klasė, kuri deklamavo eilėraščius mamai.

Visa mokyklėlė paruošė du muzikinius pasveikinimus mamai ir tėčiui. Na, o šventės pabaigoje mokytoja Rima Jonaitienė vedė tradicinį žaidimą/anketą. Visiems buvo smagus juoko. Gražu buvo stebėti, kaip Krėvės mokyklėlė auga, keičiasi. Vaikai gražiai atrodė pasipuošę naujais mokyklos marškinėliais.

Šiais metais mokyklos veiklą rėmė Kazickų šeimos fondas, Lietuvių Fondas, JAV LB Krašto valdyba ir Švietimo taryba. Pinigėliai buvo skirti ne tik mokyklos veiklai, mokytojų atlyginimams, renginiams, lietuviškos spaudos prenumeratai, bet ir konferencijai, mokytojų kelionėms į apmokymus. Taip pat turime paminėti „Farmers“ draudimo kompaniją, kuri net kelis kartus per metus apmokėjo mokyklos išlaidas bei baigiamosios šventės proga nupirko pietus mokytojų kolektyvui. Nuoširdus ačiū visiems rėmėjams.

Lietuva – dizaino šalis

Atkelta iš 1 psl.

„Jot.jot“ savo kolekciją ICFF parodoje pristatė pirmą kartą, tačiau bendrovė jau antrus metus iš eilės New Yorko dizaino savaitės metu dalyvavo interjero žurnalo „Interior Design“ ir ICFF organizuojamuose pres-

Aurimui Kundeliui patinka „Bunny“. D. Vitkutės nuotr.

tižiniuose NYCxDESIGN apdovanojimuose, kuriuose varžėsi su garsiausiais pasaulio dizaino prekių ženklais. Sėkmė „Jot.jot“ aplankė abu kartus: praėjusiais metais veidrodį „Mudu“ laimėjo geriausio namų aksesuaro apdovanojimą, o šiemet modulinė sofa ir fotelis „BaBa“ nuskynė laurus sėdimų baldų kategorijoje „Seating, Contract, Lounge“. Šiuos gaminius bendrovė kūrė kartu su gerai žinomais dizaineriais iš Danijos Boris Berlin ir Aleksej Iskos („Iskos-Berlin Design“).

Keletą savo geriausių baldų parodoje taip pat pristatė bendrovės „Sedes Regia“ ir „EMKO“. Renginyje, LR generaliniame konsulate New Yorke, kuriame svečiavosi dizaino atstovai iš Suomijos bei Estijos, užsimezgė ir nauji verslo ryšiai.

Suomių dizainerė Maiju Uski išbandė „BaBa“ fotelį. „Man labai patinka šis fotelis. Jis labai šiuolaikiškas ir skiriasi nuo kitų, kurie buvo nominuoti šioje kategorijoje. Labai patogus sėdėti, bet nėra per minkštas, tad neįkrenti į jį ir labai lengva atsistoti“, – komentavo ji.

„Jot.jot“ vadovas Jurgis Garmus sakė, jog gamina daiktus žmonėms, ku-

rių gyvenimo stilius panašus į jo paties. „Aš namuose būnu mažai, televizoriaus nežiūriu, bet man patinka, kai namuose gražu. Man svarbu, kaip daiktas atrodo, o ne kiek jis yra patogus ar multifunkcinis. ‘BaBos’ negali praverti ir iškisti patalynės. Man to nereikia, ir aš tikiuosi, kad to nereikia ir mano klientui“.

J. Garmus sakė, jog nuo pat pradžią turėjo savo bendrovės viziją ir žinojo misiją, kryptingai labai daug dirbo, ir kol kas viskas vyksta taip, kaip ir planavo. „Norėtume prisidėti prie vizualinės pasaulio perspektyvos. Nesivaikome trumpalaikių madų, siekiame monumentalumo, švarios formos, gaminame ilgalaikį dizainą“.

Mažmenininkai labai susidomėjo „Jot.jot“. Jiems patiko kolekcija. J. Garmus mano, jog „Jot.jot“ baldai greitai bus pardavinėjami JAV parduotuvėse.

„Dalyvauti tokio lygio parodose yra labai brangu“, – teigė įstaigos „Versli Lietuva“ projektų vadovas Andrius Sankauskas. „Versli Lietuva“ skatina lietuvių dizainerių baldus pristatyti ir parduoti JAV. Ši paroda yra puiki platforma Lietuvos įmonėms patekti į šiuolaikinių baldų rinką.

„Parodos metu labai aiškiai matėsi didelis susidomėjimas. Bendrovės sulaukė labai daug pagyrų, užmezgė naujų ryšių, net parodos metu buvo parduota daug produkcijos“, – sakė A. Sankauskas.

Bendrovės „Sedes Regia“ kartu su įmone „Kitaip“, padedant įstaigai „Versli Lietuva“, dalyvavo ICFF parodoje New Yorke prieš septynerius metus. „Be paramos nedidelėms įmonėms būtų per brangu čia atvažiuoti“, – sakė „Sedes Regia“ direktorius Aurimas Kundelis.

„Sedes Regia“ – 1992 m. įkurta baldų gamybos įmonė. Ji taip pat turi ir savo vienietinę kolekciją. A. Kundelis pristatė krėslą, primenantį zuikį. Ši kompanijos „wix.com“ biuro interjerui Vilniuje pagamino lietuvių architektų bendrovė „INBLUM“. „Mes nusprendėme įtraukti šį krėslą į savo kolekciją ir jį pavadiname ‘Bunny’ (angl. zuikis). „Sedes Regia“ baldų galima pamatyti ir New Yorko japonų galerijoje „Usagi“. A. Kundelis net siūlė krėslą pavadinti „Usagi“, nes taip japoniškai yra zuikis, bet po to nusprendė, jog amerikiečiai nesuprastų, ką tai reiškia.

Įmonės „EMKO“ įkūrėja Erika Markovska-Mikulskienė ir jos sesuo, pardavimų vadovė Inga Markovska renginio konsulate metu pristatė dvi žemas „Naėve“ kėdes ir kavos staliuką –

„BaBaBa“ modulinė sofa. „Jot.jot“ archyvo nuotr.

lietuvių dizainerių Inesos Malafej ir Arūno Sukarevičiaus kūrybinio dueto „etc.etc.“ darbus. „EMKO“ išsiskiria iš kitų kompanijų tuo, kad dauguma dizainerių yra lietuviai.

Nors įmonė gyvuoja tik penkerius metus, jos produkcija parduodama Japonijoje, Pietų Korėjoje ir kitose šalyse. Kai be jokios papildomos reklamos įkūrėjos sulaukė užsakymų iš

„BaBa“ fotelis ir „Mudu“ veidrodis. „Jot.jot“ archyvo nuotr.

Amerikos, nusprendė pačios čia atvažiuoti bei pristatyti lietuvišką dizainą. „Mes didžiuojamės atstovaudamos geriausius iš geriausių Lietuvoje. Mūsų tikslas yra pranešti pasauliui, jog lietuviai ne vien gali žaisti krepšinį, bet taip pat ir sukurti dizainą, pagaminti produktą bei jį parduoti. Lietuva yra dizaino šalis“, – sakė E. Markovska-Mikulskienė.

„EMKO“ vadovė sakė niekur nėra girdėjusi tokių komplimentų savo baldams kaip New Yorke. „It’s adorable! it’s gorgeous! it’s so nice!“ – žavėjosi amerikiečiai.

I. Markovska teigė, jog jų baldai yra tikras įrodymas, kad Lietuva turi puikių dizainerių. „Trys iš mūsų baldų yra apdovanoti ‘Red Dot’ apdovanojimais (‘Red Dot’ – tai prestižiniai tarptautinio dizaino apdovanojimai, kuriuos teikia Vokietijos Šiaurės Reino-Vestfalijos dizaino centras – aut. past.) Tai didelė garbė Europoje ir pasaulyje“.

Paroda ICFF vyko gegužės 20–23 d. „Jacob K. Javits“ Convencion Center Manhattane, New Yorko dizaino savaitės, kuri pritraukia šimtus tūkstančių lankytojų bei dizainerių iš viso pasaulio, metu. Paroda subūrė daugiau nei 36 000 dizaino atstovų – nuo architektų iki pardavėjų.

Demi Vitkutė – jauna žurnalistė, praėjusiais metais baigusi Columbia Journalism School ir atlikusi praktikas Bostone, Washington, DC bei New Yorke. LR generalinio konsulato New Yorke konsultantė spaudos klausimais.

EMKO vadovė Erika Markovska-Mikulskienė (k.) ir pardavimų vadovė Inga Markovska konsulato renginyje. D. Vitkutės nuotr.

ATŽALYNAS

Lietuvių mokykla Vašingtone

Gegužė Nr. 18

„Auk, žydėk, klestėk ir savo Tėvynę mylėk!“

Stiebkimės, tieskime rankas į viršų lyg žali medžiai į dangų, aukime savo mintimis ir tobulėkime savo dvasia, gerais darbais puoškime save ir garsinkime Tėvynę.

Redaktorės žodis

Gegužės mėnuo – tai tarsi slenkstis į vasarą. Sužydusias gėles dovanojome mylimoms mamytėms. Gerų emocijų ir meilės nebūna per daug. Skaitytojams pateikiame mokinių nuoširdžiausias mintis apie mamas. Gavome atsakymą iš Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedros, kad mūsų mokiniai, išlaikę kalbos lygio nustatymo testą ir jų žinios ir gebėjimai atitinka B1 lygį. Aštuntokai pasiruošę Sutvirtinimo sakramentui. Jonas gavo galimybę stovyklauti Lietuvoje. Visi ruošmės baigiamajam mokslo metų koncertui, į kurį suskrido įvairiausių paukštelių, dainavome ir deklamavome apie čiulbuonėlius, vaikučiai šoko paukštelių šokius. Sveikinome Viktoriją Rachel Bartunek ir Izabelę Vilimas – rašinio konkurso nugalėtojas, apdovanojome daugiausiai lietuviškų knygelių skaičiusius vaikučius. Dalyvavome gražiausiose mokslo metų pabaigos pamokose ir atsiveikinome iki rugėjo.

Mokytoja Marija Dainienė

MANO LIETUVA

Skelbiame 6 klasės mokinės Izabelės Vilimas rašinį – JAV Švietimo tarybos konkurso (savo amžiaus grupėje) antros vietos laimėtoją.

Ką rastume atvėrę senolių kraičio skrynią?

Kraičio skrynia yra viena seniausių Lietuvos turtų. Skrynia buvo kaip meno kūrinys ir labai vertinama. Ji buvo gražiai išdrožinėta arba išdažyta gražiausiomis spalvomis. Atrakink močiutės skrynią ir žiūrėk, kas yra viduje.

Skrynia laiko autentiškų audinių rietimus. Palieti juos ir iš karto atsimeni, kaip močiutė melniai ir švelniai mojavo pro langą, kai aplankė jos mažą trobelę Lietuvoje. Audiniai ne tik lininiai, bet ir iš brangaus šilko ir švelnaus aksomo.

Tu pakeli audinius ir matai močiutės tautinius drabužius. Per įvairias šventes ar eidama į bažnyčią senelė gražiausiai apsirengdavo: su karūna ant supintų kasų, jos raudona liemenė, balti marškiniai. Senelės ilgas sijonas su prijuoste ir juosta ant liemens.

Prie tautinių drabužių randi močiutės gintarėlius, ir linksmas prisiminimas atskrenda iš praeities. Kai tau suėjo tik dešimt metų, tada vaikščiojai Palangoje pajūriu su močiute ir seneliu. Jūs prisirinkote daug mažų gintarėlių, o senelis pagamino tau ir močiutei vienodus apyrankes iš gintaro, suvėrė ant lininio siūlelio. Prie gintarų dar kažkas blizga. Tu atidžiai žiūri ir matai močiutės vestuvinių žiedą, pagamintą iš sidabro, puoštą deimantais ir auksu.

Skrynios dugne randi močiutės seną dienoraštį. Perskaitai vieną puslapį iš 1973 metų. Verti pageltusius lapus ir matai močiutės vestuvių datą. Prie lapo priklijuota nuotrauka, kurioje močiutė, gražia baltą suknią, galvą puošia subtilus nuometas, rankose įvairių gėlių puokštė. Dar pastebėjai senas knygas, odiniais viršeliais. Skaitai: „Martyno Mažvydo Katekizmas“.

Ir skrynios dugne, kamputyje, randi fotografijas. Matai jauną močiutę su draugais, kitoje nuotraukoje močiutė su tavo promočiute. Visose nuotraukose matai ją, jauną ir gražią – tai buvo jos smagi jaunystė. Rankomis lieti laiškus su geromis ir blogomis žiniomis. Dar čia padėti svarbūs dokumentai: vestuvių liudijimas, pasas ir kt. Skrynioje daiktai, liudijantys močiutės gyvenimo įvykius.

Kitos skrynios yra tik muziejuose, bet tavo močiutė ją pasiliko. Uždaryk skrynią, užrakink joje močiutės vaikystę ir jaunystę ir paklausk močiutės apie jos gražiausius ir brangiausius prisiminimus. Sužinok daugiau apie savo senelius.

Izabelė Vilimas, 6 klasė

Izabelė Vilimas, 6 klasė.

Mokyklos archyvo nuotr.

LAIMINGAS MOTINŲ PASAULIS

Vaikai su mama. Sofija, Kristupas ir Ingrida Vorobjovai. Mokyklos archyvo nuotr.

Mylimoji mama, aš Tave myliu visa širdimi. Ačiū, kad mane atnešei į šią žemę. Aš esu labai dėkingas už viską. Tu man padedi, kai man yra sunku: gydai, kai aš sergu, saugai mane nuo blogio. Kasdien mokai mane atskirti gerį nuo blogio. Dėkoju už visas galimybes, kuriomis naudojuosi kiekvieną dieną. Tu sukūrei mane tokį, koks aš dabar esu ir koks dar būsiu. Man labai pasisekė, kad aš turiu tokią mamą.

Kristupas, 8 klasė

Mama labai myli visus, bet labiausiai myli savo vaikus. Vaikai yra mamos didžiausia meilė. Vaikai kartais būna ir negerai, bet mama vis tiek juos myli. Mamai patinka gėlės, nes jos skaniai kvepia. Kai mes dovanojame mamai gėles, ji nudžiunga. Mano mama skambina pianinu ir jai patinka simfoninė muzika. Mocartas – mėgstamiausias jos kompozitorius. Ji moko vaikučius groti pianinu. Aš pradėjau groti kontrabosą, mama džiaugiasi, kad būsiu muzikantė. Mama mane moko mylėti kitus, būti gera ir mandagia mergaite. Mamytė skaniai gamina valgyti, kepa duoną. Kartais mama su tėčiu žiūri ledo ritulio varžybas, aš irgi drauge su jais žiūriu. Bet svarbiausia, kad mama mus visus myli.

Sofija, 6 klasė

Sujetų šeima.

Mokyklos archyvo nuotr.

Mama, Tu esi gera. Tu man labai rūpi. Aš nežinau, kaip aš gyvenčiau be Tavo. Ačiū už viską, ką Tu darai dėl manęs. Noriu, kad Tu žinotum, kaip aš Tave myliu. Kartais aš neteisingai elgiuosi, bet bandau, kiek galiu, būti gera. Motinos diena – tai yra Tavo diena. Linkiu, mieloji, gražių vasaros dienų, linkiu įdomių, spalvingų išpūdžių, linkiu laimingų metų. Su meile Renata.

Renata Sujeta, 5 klasė

Karolina su mama. Mokyklos archyvo nuotr.

Mano mama daugiau nei mylimas žmogus. Mano mama kaip drugelis, rankas kaip sparnus tiesianti mane apkabinti. Mama kaip gėlė, graži, liekna, kvepianti, maloni, nešanti saldžius sapnus. Mama kaip visas pasaulis, teikianti man įvairias galimybes, kurių niekas kitas niekada neduotų. Mama yra sportiška, rūpestinga, miela. Ji – man ypatinga mama. Man gera jos glėbyje, jos švelnios rankos teikia ramybę. Su mama saugus ir gražus pasaulis.

Karolina, 6 klasė

Izabelė su mama. Mokyklos archyvo nuotr.

Miela mama, Tavo akys blizga melniai kaip smaragdai. Tavo šypsena spindi kaip auksinis saulėtekis. Tavo šiltas apkabinimas kaip pavasario saulės glėbys. Tavo švelnūs žodžiai kaip čiulbantys žvirbliukai. Tu visada turi laiko man ir esi melniausia mama. Aš esu laiminga, kad turiu Tave. Myliu.

Izabelė, 6 klasė

Iš k.: Izabelė, Karolina, Patricija, Sofija, Renata, Jonas ir Kristupas.
Mokyklos archyvo nuotr.

Mano mama yra geriausia mama pasaulyje. Jos plaukai yra aukso spalvos, jos akys yra mėlynos kaip dangus. Mama yra graži kaip gėlytė. Ir protinga kaip milijonas žmonių. Mane mama paglosto, kai aš ko nors bijau. Ji pasiima mane iš mokyklos. Ji padeda man atlikti namų darbus. Mama veža mums valgyti. Aš myliu mamą labai labai. Ir aš žinau – mama ir mane myli labai labai. Aš myliu myliu savo mamą.

Patricija, 5 klasė

MOKINIŲ KŪRYBA

Medžio istorija

Vieną vasaros dieną aš su savo broliais ir sesėmis skraidžiau pavėjui. Aš plaukiojau ant vėjo bangų daugiau nei mėnesį. Vėliau mes visi nusileidome į žemę kaip tie metaliniai paukščiai. Nutūpęs pajutau, kad žolė švelnesnė už pienės pūką. Mes visi atsižiūrėjome paskutinį kartą į saulę ir susiliejo su žeme. Aš gyvenau tamsoje visus metus, nežinodamas, kur mano šeima, kas vyksta aukščiau virš žolės. Aš pradėjau augti ir prasimušiau pro žemės sluoksnį, turėjau išaugti stiprus, todėl įsikibau šaknimis į žemę. Mano dar mažutė galva pajuto saulės šilumą, aš girdėjau žaidžiančius vaikus, kurie rinko riešutėlius su kepuraitėmis.

Po penkerių metų, po penkių žiemų, penkių vasarų šakos tiesėsi į viršų, lapai augo ir artėjo debesų link. Aš, pakėlęs galvą, stebėjau, kaip saulė bėga per mėlyną pievą ir žaidžia su baltomis avytėmis. Gėrėjausi paukščiais, kurie gyveno mano šakose, augino jauniklius, o paskui jie išskrisdavo, kol aš brandinau savo riešutėlius su kepuraitėmis. Bitės mane kuteno, vėjelis grojo gražiausią muziką. Aš jau nežinau, kiek metų praėjo, bet jau mano rankos liečia dangų, o mano kūnas stiprus – aš aukštas, dabar galiu matyti kelias mylias aplinkui. Matau laukus ir pievas, metalinius, stiklinius ir cementinius dangoraižius, kaip ir kiti dideli medžiai. Matau ant kalnelio stovinčią mažą rudą pilį. Aš rankose laikau šimtus riešutėlių su kepuraitėmis ir dar daugiau įvairių spalvų lapų. Papučia vėjelis, aš pasipurtau ir nusikratau naštą... Tada ateina ruduo.

Izabelė Vilimas, 6 klasė

Pavasaris

Man pavasaris yra pats maloniausias, spalvingiausias ir smagiausias metų laikas, kada auga gėlės ir pražysta įvairiausių spalvų žiedeliais, tarsi maži fejerverkai žaliuose pievose. Atrodo, lyg būtų pro šalį praėjęs kažkoks dailininkas ir netyčia nulašinęs nuo tepuko dažų, kurių lašeliai ten ir liko nudžiūti. Kiekvienas parkas stebina savo gėlynais, iš visų pusių akyse mirga spalvų gama: raudona, mėlyna, balta, violetinė, geltona... Yra fantastiškas oras: nei per šalta, nei per karšta – šilta. Ir tai nuostabu! Rytais paukščiai čiulba ir kuria gražią melodiją. Nerimastingi jų balsai užpildo erdvę. Saulė šviečia, dangus mėlynas, ir džiaugsmas užlieja krūtinę. Kai vėjas papučia, banguoja žolė ir medžiai, tada pradeda snigti žiedlapiais ir žiedadulkėmis. Keliai, takeliai, mašinos, langai – viskas apklotas tarsi plonu šilku. Miškų ir laukų žaluma užlieja visą žemę. Kai lyja lietūs, norisi stovėti lyg po dangaus dušu. Lietutis nuplauna žiedadulkes, telkšo balutės su gelsvais pakraščiais. Tyliai teka upeliukas, kurio vandenį papildė lietutis, vanduo virsta, atsimušdamas į akmenis, tarsi liesdamas instrumento stygas ir kurdamas muziką. Čiurlena... Prie upelio stovi ramus klevas ir viską girdi. Jo sėklos kaip maži malūnėliai skraido ore. Atsargiai nusileidžia sėkla ant žemės ir prasideda naujo klevo gyvenimas.

Kristupas Vorobjovas, 8 klasė

NORIU PAPASAKOTI

Gandras – kaimo sodybos paukštis

Gandras yra vienas išmintingiausių paukščių. Šis paukštis yra mano mėgstamiausias, ir aš laukiau pavasario, kad jį galėčiau vėl stebėti. Kai aš vasaras leidžiu Lietuvoje, gandrų galiu pamatyti nuošalioje vietoje, kur jiems yra saugu.

Man labai gražus gandras. Jo išdidi poza ir išskirtinė išvaizda – visuomet pasitempęs ir yra įžvalgas. Jo kojos ypatingai ilgos ir liesos, bet atlieka svarbią funkciją. Šis paukštis niekada nesušlampa savo kūno, nes savo ilgomis kojomis moka bristi per balas ar purvą. Gandrai skaisčiai baltos spalvos, jų juodi sparnai, o kojos raudonos. Jis nuolatos stebi savo aplinką, tvarko lizdą, rūpinasi šeima, ypač mažaisiais gandriukais.

Man labai patinka žiūrėti, kaip gandras ieško maisto savo vaikučiams. Jis neskleidžia jokių garsų, bet visuomet žino, kur ir kada eiti gaudyti varlių, ir niekada nesuklysta. Man visuomet įdomu stebėti, kaip jis neša pagautą varlę į lizdą. Tvirtai suspaudęs laiką, o varlės kojos kyšo iš snapo. Gandro snapas ypatingai ilgas ir stiprus. Jis gali pagauti dideles varles ir net gyvates. Šiam paukščiui visuomet rūpi pirmiausiai pamaitinti vaikučius, o tik po to valgyti pačiam.

Gandro lizdas visuomet būna labai aukštai sukrautas, dažniausiai stulpuose. Žmogui ar priešui jį sunku pasiekti. Gandras jame jaučiasi saugus, o lizdą gamina iš suneštų šakelių. Jis supranta, kad lizdas turi būti tvirtas ir saugus jo vaikučiams. Jei nori pamatyti gandro lizdą, visuomet turi pakelti galvą aukštyn.

Šis paukštis neturi daug priešų ir nėra priešas kitiems. Jis – greitas, sumanus, ištikimas savo vaikučiams, atsakingas paukštis.

Iš senelių girdėjau, jei į sodybą atskrenda gandras ir sukrauna lizdą, tai bus labai laimingi namai.

Patricija Pupinė, 5 klasė

Baigėsi mokslo metai

Gegužės 26 dieną Lietuvos mokykla Vašingtone šiais mokslo metais paskutinį kartą atvėrė mokiniams duris. Tai buvo įspūdinga ir visų mokinių laukiama diena, nes yra smagu, pradėjus darbą, jį pabaigti. Mudu su Kristupu baigėme aštuonias klases.

Dieną, kaip ir visada, pradėjome giedodami Lietuvos himną. Direktorei paskelbus mokslo metų pabaigą, skubėjome į paskutinę pamoką su mokytoja Marija. Pamokos tema – šeima. Mokytoja iškėlė šeimos reikšmę visuomenėje, kalbėjo, kad visi mes čia esame atėję iš šeimos ir kaip svarbi šeima mūsų gyvenime. Aš suprantu, kad šeima tai mano tėvai, brolis, sesuo, net ir seneliai. Tai mano šaknys, lietuvių kalbos ir istorijos šaltinis, iš kur aš semiuosi žinių. Juk šeimoje išmokau pirmus lietuviškus žodžius, su šeima pirmą kartą keliau į Lietuvą. Mes su Kristupu parašėme mamoms ir tėčiams dėkingumo laiškus. Dėkojome ne tik už meilę ir pagalbą, bet ir už tai, kad mus palaiko, padrąsina, kai to mums reikia labiausiai. Tai buvo jaudinantis momentas, nes mes ne visada spėjame padėkoti. Pamokos pabaigoje sakėme pasišądėjimą ir prisiekėme išlaikyti lietuvių kalbą ir dalyvauti lietuvių bendruomenės veikloje.

Po pamokos vyko baigiamasis koncertas, kurį paruošė muzikos mokytoja Viktorija. Koncerte dalyvavo visi mokyklos mokiniai: dainavo ansamblis, choras, šoko mokytojos Eglės išmokyti berniukai ir mergaitės, vyresnieji deklamavo eilėraščius. Mudu su Kristupu irgi deklamavome. Mano sesė dainavo solo lakštingalos giesmę – man buvo labai malonu klausytis, aš galvoju, kad tai buvo dovana man. Po koncerto direktorė Ilona su mokytoja Marija įteikė mums aštuntos klasės baigimo pažymėjimus ir lietuvių kalbos B1 lygio pažymėjimus. Aš labai džiaugiuosi, kad išlaikiau lietuvių kalbos B1 lygio testą. Baigdamas aštuntą klasę, dėkoju abiem mokykloms (Kristijono Donelaičio liuanistinei mokyklai ir lietuvių mokyklai Vašingtone), kad man suteikė galimybę mokytis lietuviškai. Aš labai dėkoju mokytojoms Marijai ir Renatai (mokė 8 klasėje), mokytojai Skirmantei, mokiusiai mane lietuvių kalbos testui ir vis skatino mokytis ir kalbėti lietuviškai, mokytoja Renata mokė literatūros. Mokytoja Skirmantė mokė lietuvių kalbos gramatikos, aiškino sudėtingas taisykles. Ačiū mokytojoms už rūpestį ir kantrybę.

Dabar labai laukiu vasaros, nes vyksiu į stovyklą Lietuvoje. Kitais mokslo metais planuoju žaisti krepšinį ir, jeigu bus galimybė, vėl lankysiu lietuvių mokyklą Vašingtone.

Jonas Sujeta, 8 klasė

Patricija Pupinė, 5 klasė.
Mokyklos archyvo nuotr.

Jonas Sujeta ir Kristupas Vorobjovas – mokyklos aštuntokai.
Mokyklos archyvo nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Kai visi taupė – „MG Baltic“ klestėjo

Vilnius (ELTA) – Seimas svarsto Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) parlamentinio tyrimo išvadas. NSGK pirmininkas Vytautas Bakas Seime pristatydamas komiteto atlikto parlamentinio tyrimo išvadų projektą parlamentarus kvietė pritarti teikiamoms išvadoms.

Savo pasisakyme V. Bakas pabrėžė, kad „MG Baltic“ koncernas turi visus nusikalstamos struktūros požymius. Politikas taip pat prisiminė Lietuvos išgyventą ekonominę krizę. V. Bakas Seimo nariams pabrėžė, kad ekonominės krizės laikotarpiu „MG Baltic“ koncernas išgyveno tikrą aukso amžių. Pasak politiko, „MG Baltic“ koncernas gavo valstybės užsakyimų, kurių vertė siekia 500 mln. eurų.

„Krizės laikotarpis, 2008–2012 metais, buvo aukso amžius ‘MG Baltic’ grupei. Vien užsakyimų, kuriuos mes nustatėme krizės metu, kada mes visi veržėmės diržus, viešasis sektorius, privatus sektorius, žmonėms buvo mažinami atlyginimai, žmonės atleidinėjami iš darbų be kompensacijų, tūkstančiai žmonių, šimtai verslų bankrutavo ir tuo pat metu ‘aitvarai’ kažkokių būdu nešė sėkmės istorijas ne tiems, kurie sąžiningai konkuravo, ne tiems, kurie ieškojo kaip sukurti ge-

Ekonominės krizės metais, kai visi veržėsi diržus, „MG Baltic“ buvo aukso amžius, sakė V. Bakas, pristatydamas tyrimo išvadas. ELTA nuotr.

resnę paslaugą ar prekę, ne tiems, kurie dirbo su inovacijomis ir galvoja apie viešąjį interesą, bet tiems, kurie turėjo priėjimą, arba medžiagos sprendėjų priėmėjų. Tai yra makabriška veikla”, – kalbėjo V. Bakas.

Politikas pabrėžė, kad negalima taikytis, kai verslo struktūros sprendžia valstybei svarbius klausimus.

„Su tuo mes negalime taikstyti. Iš tikrųjų sprendimai turi būti priimami čia – Seime, turi būti priimami vyriausybėje”, – kalbėjo V. Bakas pabrėždamas, kad ir kitos valstybės institucijos negali tapti privačių interesų tarnaitėmis.

Siūlo švelninti reikalavimus

Vilnius (BNS) – Premjeras Saulius Skvernelis ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos vadovas Ramūnas Karbauskis koreguoja siūlymą dėl referendumo kartelės mažinimo.

Pagal jų registruotą siūlymą, referendumo reikalavimai būtų sušvelninti tik dėl vieno straipsnio – dvyliktojo, apie pilietybę.

Jeigu referendumu būtų keičiami kiti Konstitucijos pirmojo skirsnio straipsniai, būtų taikoma šiuo metu galiojanti griežtesnė balsų skaičiavimo tvarka, t. y. reikėtų daugiau kaip pusės visų balso teisę turinčių piliečių balsų „už”.

Praėjusią savaitę buvo įregistruotas kiek kitoks variantas – siūlyta privalomųjų referendumų rezultatus nustatyti vienodai keičiant beveik visus Konstitucijos straipsnius. Sprendimas būtų laikomas priimtu, jei tam pritartų daugiau kaip pusė referendumo dalyvavusių piliečių, bet ne mažiau kaip trečdalis turinčių balso teisę.

Pagal pirminį variantą, būtų likusi vienintelė Konstitucijoje įrašyta išimtis: pirmojo straipsnio nuostata

„Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika”, kaip ir šiuo metu, galėtų būti keičiama, jei už tai balsuotų ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai visų balso teisę turinčių piliečių.

Siūlymai mažinti referendumo kartelę susiję su planuojamu referendumu dėl dvigubos pilietybės išplėtimu.

Seime sudaryta darbo grupė šiuo metu svarsto, kokią formuluotę pasirinkti dvigubos pilietybės įteisinimui referendumu keičiant Konstituciją.

Pasaulio lietuviai baiminasi, kad paskelbus referendumą dėl dvigubos pilietybės teisinimo, jis neįvyktų, nes sprendimui priimti reikia ne tik daugiau kaip pusės piliečių dalyvavimo, bet ir daugiau kaip pusės visų piliečių balsų „už”.

Emigravusieji po nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. kovo 11 dieną šiuo metu, išskyrus kai kurias išimtis, negali turėti dvigubos pilietybės.

Valstybės vadovai svarsto, kad referendumas dėl dvigubos pilietybės įteisinimo galėtų vykti kartu su prezidento rinkimais 2019 metais.

Sieną kirto 16 Rusijos karinių orlaivių

Vilnius (BNS) – NATO naikintuvai praėjusią savaitę aštuonis kartus kilo atpažinti ir lydėti tarptautinėje oro erdvėje virš Baltijos jūros skridusių Rusijos karinių orlaivių.

Iš viso per savaitę lydėta 16 orlaivių.

Gegužės 29-ąją NATO oro policija atpažino krovininį orlaivį An-26 bei keleivinį Tu-204. An-26 skrido iš Karaliaučiaus srities į žemyninę Rusijos dalį, Tu-204 – iš žemyninės Rusijos dalies į Karaliaučių, ir tą pačią dieną jis grįžo.

Gegužės 31 dieną NATO orlaiviai

atpažino iš į Karaliaučiaus sritį skridusį keleivinį lėktuvą Tu-134, lydimą trijų naikintuvų Su-30.

Birželio 1-ąją NATO orlaiviai kilo penkis kartus. Tą dieną iš viso palydėti devyni rusų karo orlaiviai, kai kurie iš jų skrido grupėmis. Tarp jų buvo naikintuvų, žvalgybos lėktuvų, krovinių orlaivių.

Birželio 3-iąją NATO lėktuvai lydėjo naikintuvą Su-30.

Vieni orlaiviai palaikė radijo ryšį su regioniniu skrydžių valdymo centru, skrydžio planą turėjo, buvo įjungę radiolokacinį atsakiklį, kiti to nedarė.

D. Trump ir Kim Jong-Un susitiks birželį

Washingtonas (BNS) – Baltieji rūmai pranešė, kad pirmasis JAV prezidento Donald Trump ir Šiaurės Korėjos lyderio Kim Jong-Un susitikimas įvyks birželio 12 dieną 9 val. Singapūre.

Susitikimą organizuojanti Baltųjų rūmų komanda, kurioje yra kariškių, saugumo pareigūnų, techninių darbuotojų ir medikų, jau yra Singapūre Pietryčių Azijoje.

Per susitikimą, kuris buvo tai atšaukiamas, tai vėl planuojamas, dau-

giausia dėmesio turbūt bus skirta JAV pastangoms priversti Šiaurės Korėją atsisakyti savo branduolinės programos.

Manoma, kad režimas sukūrė mažą branduolinį užtaisą, kurį galėtų nešti raketa, galinti smogti JAV teritorijai.

Washingtonas tai laiko nepriimtiniu dalyku ir reikalauja, kad Šiaurės Korėja įvykdytų visišką denuklearizaciją ir sutiktų su griežtomis inspekcijomis.

D. Trump: turiu visišką teisę suteikti sau malonę

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump pareiškė turįs „visišką teisę” suteikti sau malonę tyrime dėl Rusijos kišimosi į JAV prezidento rinkimus. Tuo pat metu Jungtinių Valstijų vadovas patikino nepadaręs nieko blogo.

D. Trump pareiškimai atliepė jo teisininkų komentarus, kurie buvo išsakyti sausį tyrimui vadovaujančiam specialiajam prokurorui skirtoje atmintinėje.

JAV prezidentas dar kartą kritikavo tyrimą, kuriuo siekiama išsi-

aiškinti, ar jo rinkimų komanda bendrininkavo su Rusija arba trukdė vykdyti teisingumą.

„Kaip sako daugelis teisės mokslininkų, aš turiu visišką teisę suteikti sau malonę – bet kam man tai daryti, kai nesu padaręs nieko blogo? Tuo tarpu nesibaigianti 13 labai piktų ir sumišusių demokratų (ir kitų) vykdoma raganų medžioklė išsitęsė iki Kongreso rinkimų!” – rašė D. Trump.

Tačiau JAV Konstitucijos žinovai nesutaria, ar šalies vadovas turi tokią teisę.

V. Putinas ir Kim Jong-Un susitiks rudenį

Maskva (ELTA) – Rusijos prezidento Vladimiro Putino ir Šiaurės Korėjos lyderio Kim Jong-Un susitikimas gali įvykti rugsėjo pradžioje, Vladivostoko mieste vyksiančio Rytų ekonomikos forumo metu.

Rusija reikalauja susitikimo su Skripaliais

Maskva (BNS) – Maskva ir toliau sieks gauti Londono atsakymus į klausimus, susijusius su „Skripalių byla”, tačiau dabar bendravimo su Londonu šiuo klausimu nėra, sakoma Rusijos ambasados Jungtinėje Karalystėje pranešime.

Rusijos ambasada pabrėžė, kad „britų valdžios, slepiančios nuo visuomenės bet kokią informaciją apie slapto tyrimo eigą, elgesys atkreipia į save dėmesį”.

„Grubiai pažeidžiamos konsulinės konvencijos, reikalaujančios užtikrinti prieigą prie nukentėjusių Ru-

sijos piliečių. Britanijos valdžia toliau atkakliai atsisako suteikti mums galimybę pabendrauti su Skripaliais asmeniškai. O tai stiprina mūsų įtarimus, kad Skripaliai yra laikomi izoliuoti prievarta arba jų būklė nėra tokia, kaip oficialiai skelbiama”, – priduriama jame.

Buvęs dvigubas Rusijos agentas Sergejus Skripal ir jo duktė buvo apnuodyti kovo 4 dieną Salisburyje. Balandžio 12 dieną britų valdžia apkaltino Rusiją prisidėjus prie šio nusikaltimo. Maskva šiuos kaltinimus neigia.

Ukrainos premjeras grasina atsistatydinti

Kijevas (BNS) – Ukrainos ministras pirmininkas Volodomyr Hroisman pareiškė, kad atsistatydins, jeigu nebus įsteigtas naujas antikorupcinis teismas, kurio reikalauja Kijevo sąjungininkai ir finansuotojai.

Išsisknijusi korupcija buvo viena priežasčių, dėl kurių ukrainiečiai ėjo į gatves per 2013–2014 metų Maidano revoliuciją, tačiau ji ir toliau išlieka viena pagrindinių problemų, nepaisant naujosios valdžios pažadų ją išspręsti.

Šią savaitę Ukrainos parlamentas turėtų baigti svarstyti naujo įstatymo projektą, pagal kurį numatomas naujos teismų institucijos įkūrimas. Tačiau pradinis įstatymo projektas sulaukė griežtos Tarptautinio valiutos fondo (TVF) kritikos.

Tarptautinio valiutos fondo sausio mėnesio laiške sakoma, kad „kelios (įstatymo projekto) nuostatos neatitinka pareigūnų išipareigojimų”.

TVF reikalauja, kad tarptautinių ekspertų organizacija galėtų turėti lemiamą, o ne patariamąjį balsą, parenkant teisėjus, kaip numatyta dabartiniame projekte.

Ukrainos prezidentas Petro Poro-

V. Hroisman grasina atsistatydinsiąs. Weloveua nuotr.

šenka šio įstatymo projektą parlamentui pateikė 2017 metų gruodį. Tačiau, nepaisant kritikos, jis atsisako pakeisti būsimo įstatymo tekstą ir ragina parlamentarus pasiekti kompromisą diskusijose dėl siūlomo įstatymo.

V. Hroisman atstovas patikslino, kad ministras pirmininkas ketina atsistatydinti, jeigu įstatymo projektas „nebus patvirtintas tokios formos, kurios tikisi TVF”.

Nevyriausybinių organizacijos „Transparency International” paskelbtame 2016 metų Korupcijos suvokimo indekse šiai šaliai buvo skirta tik 131-a vieta iš 176.

VERSLO NAUJIENOS

Žingsniu arčiau Nobelio: V. Šikšniui – elitinė premija

Vilniaus universiteto (VU) profesorius Virginijus Šikšnys už CRISPR-Cas9, arba vadinamųjų „genų žirklių“, atradimą apdovanotas kas dvejus metus teikiama elitine Kavli premija, kurios piniginė vertė siekia 1 milijoną JAV dolerių.

Remiją nanomokslų srityje prof. V. Šikšnys pasidalys kartu su kitais dviem technologiją plėtojančiais mokslininkais – Max Planck instituto (Vokietija) profese Emmauelle Charpentier ir Californijos Berkley universiteto (JAV) profese Jennifer Doudna.

Pats profesorius teigia, kad Norvegijos tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos prezidento Ole M. Sejersted telefono skambutis, pranešęs šią džiugią žinią, buvo netikėtas, tačiau mano, kad plėtojama technologija tikrai verta pripažinimo ir gali dar ne kartą sudrebinti mokslo pasaulį.

„Žinoma, tokio lygio įvertinimas yra labai didelis įvykis, keliantis gausybę gerų emocijų. Tai visos mūsų komandos nuopelnas, o kartu ir Lietuvos mokslo įvertinimas. Tačiau svarbiausia, kad dėl šios technologijos jau galime realiai kalbėti apie sudėtingiausių paveldimų genetinių ligų gydymą, kurti šalčiui ar sausrai atsparius augalus, spręsti organų transplantacijos iššūkius.

Ši technologija ateityje gali ne tik išgelbėti žmonių gyvybes ar išgydyti ligas. Ji atveria naujas galimybes įvairiose gyvybės mokslų srityse, o praktinis technologijos taikymas tėra laiko klausimas“, – džiaugėsi prof. V. Šikšnys.

Norvegijos tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos prezidento Ole M. Sejersted teigimu, šių metų laureatų veikla gali būti vertinama kaip itin reikšmingai prisidedanti prie visos žmonijos pažangos.

„Šie mokslininkai neabejotinai yra mokslo pionieriai, kurių darbai itin reikšmingai prisidės prie žmonijos pažangos. Jie įkvepia tiek esamas, tiek ateities kartas ieškoti atsakymų į sudėtingiausius mūsų laikų klausimus. Savo tyrimais, atsidavimu ir inovacijomis šie mokslininkai sustiprino mūsų supratimą apie egzistenciją apskritai“, – teigė O. M. Sejersted, Norvegijos tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademijos prezidentas.

Revoliucija gyvybės mokslų srityje

Genomo redagavimo tyrimai, kuriuose specializuojasi ir V. Šikšnys kartu su savo vadovaujama VU Gyvybės mokslų centro komanda – dr. Giedriumi Gasiūnu ir dr. Tautvydu Karveliu, pastaraisiais metais sudrebino mokslo pasaulį. Dabar jau vieno žymiausių CRISPR-Cas9 sistemos tyrėjų pasaulyje prof. V. Šikšnio komandai supratus, kaip veikia šis virusas, paaiškėjo, kad tai – universalus metodas, ku-

Vilniaus universiteto Biotechnologijos instituto mokslo tarybos pirmininkas prof. V. Šikšnys. 15 min.lt nuotr.

riuo kaip DNR „žirkklėmis“ galima tiksliai iškirpti norimą DNR molekulės dalį. Tai, anot mokslininko, reiškia revoliuciją gyvybės mokslų srityje.

Už šį atradimą prof. V. Šikšniui jau įteikta prestižine laikoma Harvardo universiteto Warren Alpert premija. Beveik penktadalis šios premijos laureatų yra ir Nobelio premijos laureatai. Tikimasi, kad ateityje ši technologija leis išgydyti pačias sudėtingiausias ligas, tarp jų ir žmogaus imunodeficit viruso (ŽIV) sukeltą AIDS, Daudno sindromą, paveldimas širdies ydas. Be to, technologija jau pradėdama taikyti žemės ūkyje – planuojama kurti augalų veisles, kurios būtų atsparios sausrai ar kitoms nepalankioms dirvos sąlygoms. Laureatus rinko mokslo elitą Kavli premiją 2005 m. įsteigė Norvegijos tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademija kartu su šalies Švietimo ir mokslo ministerija bei Kavli fondu.

Už išskirtinę mokslinę veiklą mokslininkai iš viso pasaulio apdovanojami trijose kategorijose: astrofizikos, nanomokslų bei neuromokslų. Pirmąkart apdovanojimas, kurį sudaro aukso medalis, pagerbimo raštas ir 1 mln. JAV dolerių, įteiktas 2008 m. Premiją globoja Norvegijos karališkoji šeima.

Kavli premijos laureatus renka iškiliausi pasaulio akademikai. Kiekvienoje iš kategorijų rekomendacijas teikia Jungtinės Karalystės karališkoji draugija, nacionalinės JAV, Kinijos, Prancūzijos mokslų akademijos, Vokietijos Max Planck draugija bei Norvegijos tikslųjų ir humanitarinių mokslų akademija.

Tarp apdovanotųjų nanomokslų srityje, kurioje laureatu tapo ir VU profesorius V. Šikšnys, dominuoja geriausių JAV ir Europos universitetų dėstantas. Tarp jų – Massachusettso, Kolumbijos, New Yorko, Stanfordo universitetai, taip pat Berlyno Max Planck institutas, Strasbourgo, Bazelio universitetai bei Londono imperatoriškasis koledžas. Iš viso ligi šiol apdovanoti 47 mokslininkai iš 11 valstybių – Prancūzijos, Vokietijos, Japonijos, Lietuvos, Nyderlandų, Norvegijos, Rusijos, Švedijos, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės ir JAV.

15 min.lt

Lietuvių tarpžemyninė blockchain konferencija

400 kviestinių svečių iš 32 valstybių renkosi Briuselyje. Europos Parlamente (EP) pirmą kartą surengta didžiausia tarpžemyninė blockchain tendencijų konferencija „Blockchain – ketvirtosios industrių revoliucijos pokyčių variklis“ (angl. „Blockchain – The Game changer of the 4th Industrial Revolution“).

Renginį organizavo EP narys Antanas Guoga ir „Blockchain Centre Vilnius“.

Lietuvos banko, Finansų ir Ūkio ministerijų sprendimai, kuriantys galimybes vystyti fintech ir blockchain technologijas Europoje labai patrauklūs investuotojams.

„Lietuva ir toliau dominuoja formuojant blockchain tendencijų darbotvarkę. Didžiuojusi, jog mums pavyko sutelkti didžiąsias pasaulio diplomatinės atstovybės Briuselyje ir užmegzti tarpkontinentinę diskusiją“, –

teigė renginio iniciatorius A. Guoga.

Tarpžemyninės blockchain konferencijos tikslas – kalbėti apie blockchain ir kriptovaliutų tendencijas skirtinguose regionuose, suprasti, kur šiandien esame, kurios šalys yra priekyje, kur esame atsilikę ir kur galime pritaikyti jau sukaupą patirtį. Tas ypač svarbu reguliavimo srityje.

Pasak „Blockchain Centre Vilnius“ vadovės Eglės Nemeikštytės, tokio lygio oficialių svečių iš viso pasaulio susidomėjimas ir įsitraukimas rodo, kad blockchain technologija, vystyta daugiau nei dešimtmetį, atrandama vis labiau, didėja pasitikėjimas ja.

Konferencijoje dalyvavo Australijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Japonijos misijų ES atstovai, Europos parlamento nariai, Europos Centrinio banko patarėjas Dirk Bullman ir kiti.

„Investuok Lietuvoje“

NSGK išvados: smūgis verslo reputacijai

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui (NSGK) paskelbus politinės korupcijos tyrimo išvadas, kur minimos didžiausios šalies bendrovės, užsienio investuotojus vienijančio Investuotojų forumo vykdomoji direktorė tikina, kad tai – smūgis verslo reputacijai.

„Tai yra smūgis verslui visam, nes reputacine prasme tai yra didelis smūgis“, – sakė R. Skyrienė.

Tačiau, R. Skyrienės teigimu, po pastarųjų skandalų visas šalies verslas turėtų peržiūrėti savo veiklą ir procedūras, kad įvertintų korupcijos riziką.

„Manau, kad daug iš verslų pergalvos, kaip sudėliotos jų procedūros, kaip sudėliotos jų strategijos ir ką reikėtų daryti, kad neatsitiktų ir man tokių situacijų. Nes labai dažnai tai gali būti ir ne savininko noras taip pa-

daryti, tai gali būti kokio darbuotojo iniciatyva“, – sakė „Investors‘ Forum“ vykdomoji direktorė Rūta Skyrienė

Jos teigimu, siekiant išvengti situacijų, kai verslininkų ir politikų susitikimai laikomi neskaudriais, bendrovės turėtų stoti į asociacijas ir per jas tiekti savo siūlymus. Kita vertus, anot jos, verslas į politikus kreipiasi, prašydamas spręsti problemas.

Kaip teigė Investuotojų forumo atstovė, NSGK istorija daro neigiamą įvaizdį užsienio investuotojams.

Praejusią savaitę patvirtintų NSGK tyrimo išvadų prieduose nurodoma, kad įtaką politikams ir institucijoms siekė daryti ne tik „MG Baltic“. Minimos ir „Vilniaus prekyba“, „Arvi“, „Nukem Technologies“, „Dujotekana“, „Lietuvos rytas“, „Vikonda“, „Icor“, „Avia Baltica“.

Skelbiama kova plastiko gaminiams

Europa jau netrukus ims griežtai saugoti aplinką nuo vienkartinio plastiko gaminių. Europos Komisija (EK) pateikė pasiūlymą, kuriuo reglamentuojamas maisto ir gėrimų išsinešimui indų, plastikinių stalo įrankių, balionų laikiklių, higieninių rankšluosčių ir kitų vienkartinio naudojimo gaminių naudojimas ir tiekimas rinkai.

EK iškėlė tikslą, kad nuo 2025 m. pagal atskirą susitarimą valstybėse narėse kasmet būtų surenkama 90 proc. vienkartinio plastiko butelių. Šiam tikslui pasiekti bus galima numatyti atskirus surinkimo tikslus, siejant su išplėsta gamintojų atsakomybe arba įsteigiant depozito sistemas.

Lietuva gali didžiuotis jau įgyvendindama šį reikalavimą: užstato sistema 2017 m. surinko 92 proc. vienkartinio gėrimų pakuočių.

EK Direktyvos pasiūlyme vienkartiniai plastiko gaminiai suskirstyti į keturias grupes, kurioms numatoma taikyti skirtingus reikalavimus: į pirmąją grupę įtraukiami didžiausią žalą darantys gaminiai – maisto konteineriai, dėžutės, karštų gėrimų puodeliai, kurie dažniausiai skirti laikinam maisto gabenimui ir vartojimui. Per šešerius metus nuo direktyvos įsigaliojimo valstybės narės privalės reikšmingai sumažinti šių gaminių vartojimą.

Antrojoje grupėje atsidūrė ausų krapštukai (išskyrus med. poreikius),

Vienkartinio plastikinių gėrimų pakuočių taromatai Lietuvoje pasiekė stebėtinų rezultatų – surenkama iki 92 proc. to, kas galėjo atsidurti pakelėse, miškuose. „Mano vyriausybė“

vienkartiniai stalo įrankiai ir balionų laikikliai. Nesuyrantiems gaminiams numatomas visiškas draudimas patekti į rinką.

Trečia grupė – iškart vartoti skirta maisto įpakavimai, gėrimų taros pakuotės, puodeliai su dangteliais, cigarečių filtrai, lengvi plastikiniai maišeliai ir kt. Šiems gaminiams bus privaloma taikoma išplėsta gamintojų atsakomybė: gamintojai turės padengti šių produktų atliekų surinkimą, transportavimą, sutvarkymą.

Ant ketvirtos kategorijos gaminių – higieninių rankšluosčių, taponų, šlapių servetėlių, balionų – turės būti pateikta neišdildoma, aiški informacija apie plastiką sudėtyje ir šiukšlinimo neigiamą poveikį aplinkai, įskaitant jūrinę. „Mano vyriausybė“

Euro ir kitų valiutų santykiai (2018 metų birželio 6 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,85 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,65 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,66 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,15 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,60 €

Jau greitai pasaulio lietuviai Vilniuje sujungs Lietuvą

Artėja liepos 1-oji, kai Vilniuje Rotušės aikštėje susirinks viso pasaulio lietuviai bei Lietuvoje gyvenančių tautinių bendrijų atstovai ir čia įkurs pasaulio Lietuvą. Šio projekto, pavadinto „100 Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“ esmė – parodyti, jog nesvarbu, kurioje pasaulio šalyje lietuviai begyventų – tėvynė lieka jų širdyse. „Mūsų negalima skirstyti į tuos, kurie išvažiavo ir tuos, kurie liko Lietuvoje. Visi mes esame tie, kurie Lietuvą kuria kartu“, – sakė šio projekto idėjos autorė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkė Dalia Henke.

Kalbėdama Lietuvos „Žinių radijo“ laidai „Atviras pokalbis“, D. Henke sakė, kad liepos pradžioje Lietuvoje bus daugiau nei 3 milijonai lietuvių, kurie atvyks iš viso pasaulio. Kada gi susirinkti, jei ne dabar, kai Lietuva švenčia savo 100-ąją gimtadienį?

Renginio metu Rotušės aikštėje iškilis paviljonų miestelis, tačiau juose nebus prekiaujama. Kiekviename iš šių paviljonų įsikurs lietuviai, atvykę iš skirtingų pasaulio valstybių. Jie pristatys savo bendruomenę, pasakos, atsakins į klausimus. Pavyzdžiui, iš Šveicarijos atvykę tautiečiai demonstruos, kaip skamba Alpių ragų muzika, Turkijos lietuviai mokys piešti ant vandens, o Vokietijos paviljone bus rodomos vaizdo instaliacijos apie tai, kaip Antrojo pasaulinio karo pabaigoje lietuviai traukėsi iš tėvynės,

ieškodami saugesnio gyvenimo savo šeimoms.

Planuojama, kad susirinks PLB atstovų iš 30 šalių (iš viso šiuo metu pasaulyje yra įsteigtos 46 LB). Įdomu tai, kad aikštėje įsikurs ir Lietuvoje gyvenančių pasaulio tautinių bendrijų narių. O jų yra nemažai: lenkų, rusų, baltarusių, ukrainiečių, moldavų, turkų, graikų, totorių, uzbekų, latvių, čekėnų, karaimų ir kitų tautų atstovų.

Aikštėje įrengtoje scenoje visą dieną bus rodomas koncertas, kurio metu pasirodys įvairūs pasaulio lietuvių saviveiklos ir meno ansambliai. Tautiečiai šoks, dainuos ir visaip kitaip linksmins žiūrovus. Šventės pradžią paskelbs Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, o Tautišką giesmę giedos Nomedas Kazlauskaitė-Kazlaus. Planuojamas visus susirinkusius Lietuvių Bendruomenių atstovus vienijantis šokis (flashmob), skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui.

Dar viena iš kelių šio didingo projekto „100 Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“ dalis – liepos 1 dieną Rotušėje bus atidaryta pasaulio lietuvių kūrėjų paroda, kuri veiks 11 dienų. Panaši paroda, kurioje savo darbus demonstravo po platųjį pasaulį išsibarsčius lietuviai menininkai, buvo surengta prieš 30 metų. O į šią, 100-mečio proga atidaromą ekspoziciją savo darbus pristatė 54 menininkai iš 19 pasaulio šalių. Daugiau kaip pusė šių autorių žada atvykti į savo darbų pristatymą.

Parodos rengėjai pasakojo, kad kūriniai šiai parodai atkeliavo įvairiausiais keliais. Vienus autoriai savo lėšomis siuntė giminėms, gyvenantiems Lietuvoje, o šie vežė į Vilnių. Į šį darbą įsitraukė ir kai kuriose užsienio šalyse esančios LR ambasados.

„Draugo“ info

Parengta pagal „Žinių radijo“ Astos Laitytės vedamą laidą „Atviras pokalbis“. Laidoje dalyvavo: Vengrijos LB atstovė, renginio koordinatore **Jurga Gailiūtė**, aktorius **Dainius Vengelis**, Šveicarijos LB atstovė **Jūratė Caspersen**, PLB pirmininkė **Dalia Henke**.

Šešios pranciškonų provincijos JAV nusprendė susijungti

Norėdamos atgaivinti pranciškonų gyvenimą ir misijas Jungtinėse Valstijose, šešios Mažesniųjų brolių ordino (MBO) provincijos balsavo už susijungimą į vientisą struktūrą.

Gegužės 30 d. šešių provincijų broliai savo bendruomenių susirinkimuose palaikė idėją suformuoti vieną bendrą organizaciją. Ji susidarys iš beveik 1000 brolių pranciškonų, priklausančių egzistuojančioms provincijoms. Naujos provincijos būstinė dar bus išrinkta artimiausiu metu.

„Mes su kitais provincijų ministrais esame labai patenkinti balsavimo rezultatais, – sako br. David Gaa OFM, Šv. Barbaros provincijos ministras. – Tai svarbus žingsnis atgaivinant pranciškonų gyvenimą Jungtinėse Valsti-

jose.”

Broliai pranciškonai iš Švč. M. Marijos ėmimo į dangų provincijos, Švenčiausiojo Vardo, Gvadalupės mergelės, Švenčiausios Širdies, Šv. Barbaros ir Šv. Jono Krikštytojo provincijų jau nuo 2012 metų diskutavo apie galimybę sujungti jų bendruomenes.

Kaip ir daugelis kitų vienuolinių bendruomenių Jungtinėse Valstijose, pranciškonai taip pat išgyvena brolių mažėjimą. Šeštajame ir septintajame XX a. dešimtmečiuose mažesniųjų brolių skaičius JAV siekė 3 252, o dabar nesiekia 1 000.

Provincijų ministrai tikisi, kad naujoji provincija bus oficialiai sukurta 2022 m. pabaigoje arba 2023 m. pradžioje.

MBO Lietuvos šv. Kazimiero provincijos info

Nupieškite pašto ženklą Lietuvai!

Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmų lietuviškų pašto ženklų išleidimo šimtmečio jubiliejų pažymint, Filatelistų draugija „Lietuva“ skelbia piešinių konkursą šimtmečio pašto ženklui LIETUVA – 100 sukurti.

Tikslas. Pažymint Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų išleidimo šimtmetį, kviesti vaikus ir jaunimą prisidėti prie šių svarbių Lietuvos istorinių įvykių įamžinimo, nupiešiant pašto ženklą Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmųjų lietuviškų pašto ženklų šimtmečiui atžymėti.

Reikalavimai. Piešinys turi būti atliktas ant standartinio piešimo lapo dydžio (8.5x11), atliktas spalvotais pieštukais, guašu, kreidutėmis ar kt. spalvinimo priemonėmis. Piešinys, vaizduojantis pašto ženklą, gali būti horizontalus arba vertikalus. Ženkle turi būti matomas įrašas LIETUVA 100 ar kitas šį jubiliejų įprasminantis įrašas (Lietuva 1918–2018, Lithuania 100, Lithuania 1918–2018 ar pan.).

Informacija jaunimui. Konkurse kviečiami dalyvauti lituanistinių mokyklų mokiniai, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės grupių, būrelių vaikai bei visi lietuviukai nuo 7 iki 15 metų amžiaus (trys amžiaus kategorijos: 7–9 m., 10–12 m. ir 13–15 m.). Antroje piešinio lapo pusėje būtina aiškiomis raidėmis parašyti vaiko vardą, pavardę, amžių, pilną adresą ir telefoną arba el. pašto adresą.

Paroda. Visi piešiniai bus rodomi jubiliejinėje Filatelistų draugijos „Lietuva“ LITH-PEX XXXI parodoje Pasaulio lietuvių centre „Sielos“ galerijoje, š. m. spalio 22 – lapkričio 4 dienomis. Geriausiai įvertinti piešiniai bus apdovanoti premijomis ir panaudoti personalinių JAV pašto ženklų leidimui. Piešiniai nebus grąžinami.

Premijos. Kiekvienoje amžiaus kategorijoje bus skirtos trys premijos: pirmoji – 100 dol., antroji – 50 dol. ir trečioji – 25 dol.

Dėmesio! Pratestas piešinių pristatymo terminas – savo darbus Konkurso ir parodos rengimo komitetui galite siųsti iki **š. m. birželio 30 d.** adresu:
Dr. Audrius Plioplys, 8844 S. Pleasant Avenue, Chicago, IL 60643.

Filatelistų draugijos „Lietuva“ info

MANO VIRTUVĖ

Vasaros receptai (1)

Varškės apkepas su avietėmis

- Reikės:
- 500 g (apie 1 sv) pertrintos arba sumaltos varškės
 - 1 puodelio grietinės
 - 3 šaukštų pieno
 - 4 šaukštų manų kruopų
 - 3 šaukštų migdolų miltų
 - 5 kiaušinių
 - 5 šaukštų cukraus
 - 1 prinokusio banano
 - 1 arb. šaukštelio vanilės ekstrakto
 - 2 puodelių aviečių

Manų kruopas užpilti grietine ir pienu, išbrinkinti. Kiaušinių baltymus atskirti nuo trynių.

Trynius ištrinti su cukrumi ir vanilės ekstraktu iki purumo. Sudėti varškę, sutrintą bananą, manų kruopas ir migdolų miltus. Viską gerai išmaišyti iki vientisos masės.

Baltymus išplakti iki standžių putų ir dalimis, atsargiai įmaišyti į varškės masę.

Patogiausia apkepą kepti silikonoinėje formoje – nepriskrus. Jei naudojate kitokią kepimo formą, jos dugną ir kraštus ištepkite sviestu, pabarstykite džiovėsėliais.

Tešlą pilti į formą dalimis, sluoksniuojant su avietėmis. Ant viršaus turi būti aviečių sluoksnis.

Kepti iš anksto įkaitintoje orkaitėje iki 180 C (350 F) apie 50–55 minutes.

Ryžių apkepas su braškėmis ir baltymų kepure

- Reikės:
- 600 g braškių (21 oz)
 - 2 puodelių virtų ryžių
 - 2 kiaušinių
 - 2 šaukštų miltinio cukraus
 - 2 šaukštai cukraus
 - žiupsnelio druskos

- Padažui:
- 500 g braškių (apie 1 sv)
 - 2–3 šaukštų natūralaus jogurto
 - 4–5 šaukštų cukraus

Kiaušinių trynius atskirti nuo baltymų.

Trynius ištrinti su cukrumi iki purumo ir sumaišyti su virtais ryžiais. Kepimo formą ištepti sviestu, sudėti ryžių masę, o ant viršaus – nuplautas, nusausias braškes.

Orkaitę iš anksto įkaitinti iki 180 C (350 F). Kepti 15–20 minučių.

Baltymus su miltiniu cukrumi išplakti iki standžių putų. Išėmus apkepą iš orkaitės, ant jo šaukštu uždėti išplaktus baltymus ir kepti dar 15 minučių.

Padažui skirtas uogas pabarstyti cukrumi ir sumaišyti su jogurtu.

Jūs jau skaitote „Draugą“? Puiku!

Bet nepamirškite ir savo senelių bei kitų giminių Lietuvoje – užsakykite „Draugą“ ir jiems!

Paprastu paštu – 120 dol.,

internetinė prenumerata – tik 99 dol.

150 įdomių ir spalvingų numerių per metus!

www.draugas.org

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

A † A
EUGENIA RACKIENĖ
JAKAITYTĖ

Gimė 1922 m. lapkričio 30 d. Lietuvoje.
Mirė 2018 m. birželio 4 d. Chicago, IL.
Gyveno Marquette Parko rajone, Chicago, IL, anksčiau Omaha, Nebraska.

Nuliūdę liko: sūnūs Edvardas ir Jonas; dukterėčia Julytė Žemaitaitytė-Kulys su vyru Juozu; pusbrolis vyskupas Juozas Žemaitis Lietuvoje, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė bus pašarvota šeštadienį, birželio 9 d., 9 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, 2700 W. 69 th St., Chicago, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
JULIJA ŽALKAUSKAITĖ
NAKIENĖ

Julija Žalkauskaitė Nakienė gimė Panevėžyje 1924.11.03. Tėvai – Stasys Žalkauskas ir Marija Kamarauskaitė Žalkauskienė. Julija dar buvo jaunutė, kai jos tėvelis išvyko į Pietų Ameriką aukso ieškoti. Namo jis nebegrižo. Motina Marija dirbo mėsos pakavimo įmonėje ir viena augino tris vaikus – Julytę, jos seserį Emiliją ir brolių Antaną. Karo metu būdama paauglė ji bėgo nuo rusų fronto ir pateko į išvietintų asmenų (DP) stovyklą Vokietijoje.

1948 m. Julija išvyko į Kanadą ir ten įsidarbino. Kanadoje susipažino su Algirdu Naku, kuris karo metu taip pat pasitraukė iš Lietuvos ir gyveno JAV. Už jo ištekJėjo ir užaugino tris vaikus: Algį, Kęstutį ir Rūtą. Šeima gyveno įvairiose Amerikos vietovėse – nuo Arizonos dykumų iki pramoninio Michigano miesto. Julijos motina Marija Žalkauskienė buvo ištremta į Sibirą. N. Chruščiovo atšilimo metais gavo leidimą grįžti į Lietuvą, o vėliau atkeliavo ir pas vaikus į Ameriką.

Išėję į pensiją Julija ir Algirdas persikėlė gyventi į Sunny Hills Floridoje, kur aktyviai dalyvavo lietuvių bendruomenės gyvenime.

Julijos gyvenimas ne visuomet buvo lengvas – teko patirti ir laimę, ir skausmą. Ji buvo giliai tikinti, turėjo gerą humoro jausmą, labai mylėjo savo šeimą, draugus ir bendruomenę. Lankė Šv. Teresės katalikų bažnyčią Sunny Hills, dalyvavo parapijos gyvenime, o taip pat Sunny Hills kultūrinėje bei labdaringoje veikloje. Išėjusi į pensiją turėjo progos pakeliauti ir lankytis savo gimtinėje Lietuvoje.

Julija iškeliavo amžinybėn 2018 m. birželio 1 d., sulaukusi devyniasdešimt trejų metų. Paskutines dienas ir valandas ji praleido savo namuose Sunny Hills, apsupta mylinčių trijų vaikų bei šeimos narių.

Nuliūdę liko: duktė Rūta Nakaitė Plemmons su vyru Mike (Lynne Haven, Florida) sūnus Algis (Millinocket, Maine), sūnus Kęstutis su žmona Audre Budryte (Chicago, Illinois), sesuo Emilija Poulik (Panama City Beach, Florida) penki anūkai – Michael, Amanda, Krista, Andrew, Kajus – ir proanūkas Jaxson.

Gedulingos šv. Mišios bus aukojamos birželio 8 d., penktadienį, 11 val. r. Šv. Teresės bažnyčioje Sunny Hills. Velionė bus pašarvota bažnyčioje valandą prieš Mišias. Vietoje gėlių prašome siųsti aukas organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“.

Nuliūdusi šeima

WWW.DRAUGAS.ORG

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Birželio 14 d. 12 val. p. p. Simona Minns** atliks solinę programą (kanklės, vokalas) Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolijos Pal. J. Matulaičio slaugos namuose Putname, kurie šiemet švenčia 50 metų įkūrimo sukaktį.

■ **Birželio 17 d., sekmadienį, 11 val. r. Švč.** Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke) per šv. Mišias paminėsime Gedulo ir Vilties bei Tėvo dienas. Po Mišių – pie-

tūs ir programa parapijos salėje. Visi laukiami.

■ **Čikagos lietuvių Rotary klubo 10-metis ir** 2018–2019 metų prezidento inauguracija – birželio 14 d., ketvirtadienį, 7 val. v. 111 W. Jackson Blvd., Chicago, IL 60604. Registracija: <https://www.eventbrite.com/e/rotary-club-of-chicagoland-lithuanians-10-year-anniversary-tickets-46096691445?aff=rotary>

Šimtmečio Tautiška giesmė – Navy Pier

Nepamirškime geros nuotaikos ir tautinės atributikos! Susitikime visi 7:45 val. v. Navy Pier (600 E. Grand Ave, Chicago, IL 60611), ištieskime 30 metrų „Vienybės vėliavą“ ir 8 val. v. visi kartu giedokime Tautišką giesmę!

Tėvo Dienos Piknikas - Father's Day Picnic

Birželio / June 10

"TĖVIŠKĖS" parapijoje

Šventė prasidės pamaldomis 11.30am., po jų piknikas

5129 Wolf Rd.,
Western Springs, IL
60558.
Tel. pasiteirauti:
708-567-9044.

Maistas, gėrimai, loterija, Broniaus Mūro muzika ir šokiai.
Auka: suaugusiems – 12 dol., vaikams nuo 5 iki 12 metų – 5 dol.
Dalyvaudami loterijoje paremsite vaikų maitinimą „Pagėgių Sandoroje“.

Sveikiname naujas vyr. skaites!

Vyr. skaučių įžodį davusios skaitės (iš k.): Alandra Rich, Laura Milukaitė, Krista Aušraitė, Rasa ir Ginta Avižonytės.

Liudos Avižonis nuotraukos

Praėjusį savaitgalį Lietuvos skautų sąjungos Bostono (Atlanto rajono) vyr. skaitės dalyvavo gražioje įžodžio šventėje ir į savo būrį priėmė 5 naujas nares. Sveikiname naująsias skaites įsiliejęs į veiklių ir pilnų entuziazmo Bostono lietuvių skaučių grupę!

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

www.draugas.org

AČIŪ!

Dėkoju visiems draugams, kartu su manimi
atšventusiems 90-ties metų Jubiliejų.

Visiems linkiu dar daug džiaugsmingų
metų ir Dievo palaimos.

Irena Žemaitienė
Torontas, Canada

Lietuvos Nepriklausomybė

„SURASK PAPAČIO ŽIEDĄ“

JAV LB LEMONTO APYLINKĖ Kviečia VISUS!

JONINIŲ GEGUŽINĘ

SKAMBĖS MUZIKA IR DAINOS

PLC GAIVINANTIEJI GĖRIMAI

SKANUS MAISTAS

PUIKI LOTERIJA

ŽAIDIMAI

LINKSMA NUOTAIKA

Birželio 24 d. po 11 val. r. šv. Mišių PLC kieme

**ATLANTIC
Express Corp.**

**SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ**

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
salis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-954-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 224-625-0331

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts., IL 60004
Tel: 847-671-1155

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigalkščų Užeiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rahlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999